

Fæstebønder og fæsteforhold

Varde d. 4. november 2025

Program

- Hvad er et fæste?
- Bestemmelser: indfæstning, landgilde, hoveri
- Muligheder for bierhverv
- Fæsternes formueforhold
- Afslutning på fæstevæsenet
- Kilder til fæstevæsenet

Hvad er et fæste?

Ordbog over det danske sprog:

Det forhold at brugsretten til en (jord)ejendom for en ell. flere personers livstid overdrages til vedkommende mod visse ydelser; også om det ved lov og kontrakt ordnede retsforhold ml. ejeren og jordens bruger (fæsteren)

Fæstevæsenet - historisk

- Oprindeligt: Alle bønder frie?
- Frivillig overgang til fæste
- Behov for beskyttelse i usikre tider
- Frihed for ledingspligt

Fæstevæsenet - historisk

- Omk. 1500: ca. 25 % selvejere i Jylland
- 1534: Grevens fejde
- Herefter: ca. 10 % selvejere i Jylland
- Fra ca. 1750: begyndende reformtanker

Lov-grundlaget

Christian V's Danske Lov 1683

3. bog: Om verdslig- og Huus-Stand

13. kapitel: Om Landboe eller Fæstebønder eller Landhandel

Stk. 1: Ingen skal udvises af sin Gaard, som han haver fæst af sin Husbond, saa længe hand holder den ved Hævd og Bygning, og den forbedrer, og lovligen gøder sin Jord i Marken, og giver sin Skyld i lovlig Tid, som er Smørskyld til St. Hans Dag Midsommer, Kornskyld til St. Mortens Dag og andre smaa Bede, Gæsteri og Oldengæld, og anden Rettighed, hver til sin tilbørlig Tid, og er sin Husbond og hans Fuldmægtig i hans Fraværelse hørig og lydig, og ej laaner, lejer eller fæster, fra sin Gaard Ager, Eng eller noget af Gaardens Tilliggelse, eller tilstæder nogen anden at bruge noget af Gaardens Tilliggelse, og ej hugger i de Skove, der tilligge i nogen Maade, uden sin Husbonds, eller hans visse Buds, Minde.

Lov-grundlaget

Christian V's Danske Lov 1683

Stk. 2. Forbryder Bonden sig imod noget af disse Stykker, da haver hand sin Gaard forbrudt.

Stk. 4. Efter Bondens Død maa hans efterladte Hustrue uden al Indfæstning besidde Gaarden med al sin Tilliggelse, saa længe hun sider Enke og retter sig efter det, som om Bonden foreskrevet staar; men dersom hun vil giftes, da skal den, som hende ægter, fæste Gaarden af Herskabet, før end han drager i Gaarden.

Hvem ejer gårdene?

- Middelalderen: Kirken og adelen
- Efter reformationen: Kronen overtager kirkens gods.
Adelen bliver mægtigere
- Op gennem 1700-tallet: Kronen sælger godset, adelen køber
- Andre ejere: hospitaler, skoler, universitetet, borgere

Fæstebrevet

- Søren Pedersen, 1789

Andreas Charles Teilmann til Nørholm og Lunderup,
Deres Kongelig Majestæts Etats-Raad, gør Vitterligt, at
jeg til Søren Pedersen af Yderik har stædt og fæstet,
Ligesom jeg og herved til ham stædder og fæster, det Boel
i Yderik som hans Fader Peder Madsen sidst har havt i
Fæste, men nu opladt for bemelte sin Søn, anslaget for
Hartkorn: - 6 skp: 1 fr: 2 alb:

Fæstebrevet, 2

Thi skal fornevnte Søren Pedersen sin Livs-Tid beholde forskrevne Boel i Fæste, paa Vilkor: At han deraf til behørig Tid og Sted svarer aarligen, alle Kongelige Skatter og Paalæg, sædvanlige og usædvanlige, som nu er, eller herefter paabuden vorde, Saavel som og Landgilde 4 rdl, siger fire Rigsdaler, Samt Hoverie = 12 Gang-Dage, efter nedenstaaende nærmere Forklaring og Vilkor

Fæstebrevet, 3

Herforuden svarer sin Formand og Fader den i et og alt udlovede Aftægt. Er mig eller Ordre efter Loven hørig og lydig: Intet fra Boelet, være sig Høe, Halm, Brændsel eller Eiendom sælger, leier eller lader bortkomme. Holder Boelet paa Drift, Bygning og Besætning i god Stand og samme forbedrer.

Fæstebrevet, 4

Og foresten i et og alt, som en Fæstebonde retter sig efter Loven; alt under Fæste-Rettighedens Fortabelse, og all anden lovlig Erstatning og Straf deruden. I hvad Stand Boelet er modtaget udviser vedheftede Syns- og Taxations-Forretning. Til Indfæstning er betalt - 10 rdl. Til Vitterlighed under min Haand og Segl. Nørholm, den 14de Julii 1789. A.C. Teilmann (L:S:)

Fæstebrevet, 5

Forestaaende Fæste-Kontrakt, hvoraf jeg i Dag har modtaget ligelydende Gienpart, har jeg lovet og indgaaet, ligesom jeg og herved lover og indgaaer, ubrødelig at holde og efterkomme, alt under Boelets og Fæste-Rettighedens Fortabelse og al anden lovlig Erstatning og Straf deruden. Vedstaaer, Nørholm, som oven for.

Søren Pedersen.

Fæstebrevet

- særlige forhold

Bertel Sørensen, 1749

Underskrevne haver Stæd og Fæst, Saa og herved Stæder og Fæster til Bertel Sørensen, af Fredtoft, den halve gaard udi Schiødstrup by, som Søren Christensen til dags haver haft udi Fæste og Brug, og for hans Søn Hendrich Sørensen havde opladt og afstanden, som des mellem ved Døden afgik ... paa de Vilkaar hand ægter dend Sal: afdøde Hendrich Sørensens Trolovede og efterlatte Fæste møe, Anne Simonsdaatter ...

For skaffer den gamle Søren Christensen og Hustru deres forsvarlige Føde og klæde uden Klage saa længe de lever og efter deres Død en christelig og hæderlig Begravelse. Betaler deres datter Bodil Sørensdatter hendes udlovede, og med minde accorderede arv, da Stæden uden videre giæld og uden Indfæstning hannem er overdragen...

Fæstebrevet

- særlige forhold

Jørgen Jensen Smed

Får et mindre sted i sognet i fæste (1 skp. 1 fr. 2 alb.), da hans søn overtager fødegården 1747.

Fæstebrevet

- særlige forhold

Peder Hansen, 1741

1741 - Fæstebrev på egen halvgård

1745 - Fæstebrev på den anden halvgård med sønnen Jens som fæster

1770 - Jens får fæste på større gård

1770 - Peder Hansen på aftægt

1770 - Sønnen Hans får fæste på Jens' tidligere gård samt faderens

Indfæstning

Ikke altid nævnt i fæstebrevet.

Kan variere mellem 20 og 70 rdl.

- eller helt undlades, hvis gården er i dårlig stand

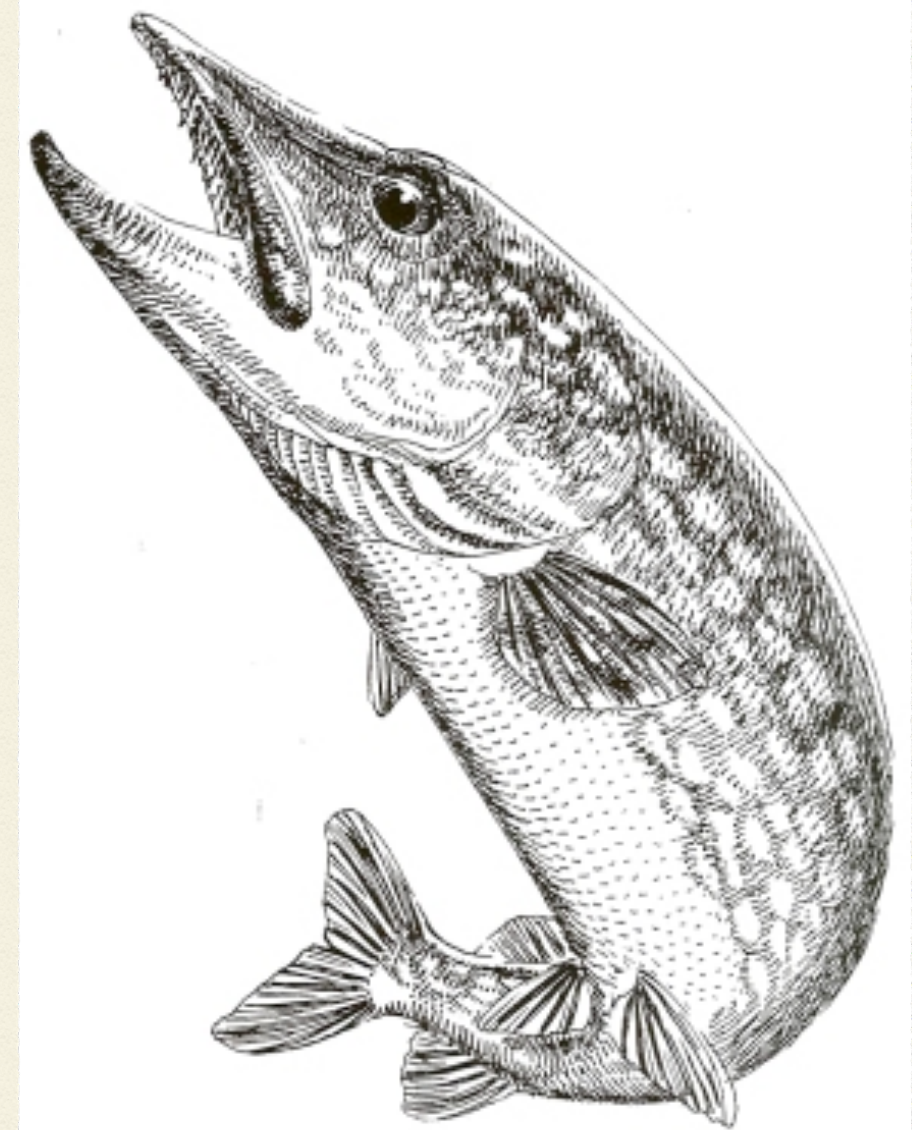
Landgilde

- en fæsters årlige afgift i penge, korn ell. naturalier til ejeren
- afhængig af gårdens størrelse og afstanden til herregården

Landgilde

*Niels Nielsen, 1785:
8 rdl.*

50 gedder og 100 aborrer, leveret hvert forår

Hoveri

*Fæsterens forpligtelse til arbejde på
godset:*

Gangdage

Spanddage/pløjedage

Ægter

Indkaldes ved bud eller ridefoged

Hoveriets omfang

Billum Sogn 1801:

Større gårde: 5 pløjedage, 20-22 spanddage, 52 gangdage

Mindre gårde: 2 1/2 pløjedage, 11 spanddage, 26 gangdage

Ægter: Ens for alle - 2 korte ægter (1 mil)

Hoveri-penge

Hoveri afløses efterhånden af et pengebeløb.

Brand hoveri

Nørholm, 1855

“Endelig er Fæsteren forbunden til om Ildebrand skulde paakomme Hovedgaarden Nørholm eller en Bondegård paa Godset, at møde, for saavidt muligt at redde og bjerge, samt Ilden at slukke, samt til Skadens Istandsættelse forrette 4 Gangdage om Ulykken sker paa Hovedgaarden , men kun Halv saa mange om den skeer paa en Bondegård.”

Stavnsbåndet

- indført 1733 af Christian VI
og ophævet 1788 af Frederik VI

* Unge karle skal blive på deres gods fra
de er 0 til 36/40 år

* De værnepligtige skal møde til eksercits
hver søndag efter kirketid

* Opsætsighed mod officererne straffes
korporligt med prygl eller træhest

Betyder stavnsbåndet, at de unge slet
ikke kan bevæge sig omkring?

Eksempel:

Niels Sørensen f. 1725 i Ål sogn, V. Horne herred

*& Johanne Marie Nielsdatter Windfeldt, f. 1732 i
Farup sogn, Ribe herred*

g. 1752 i Ål sogn

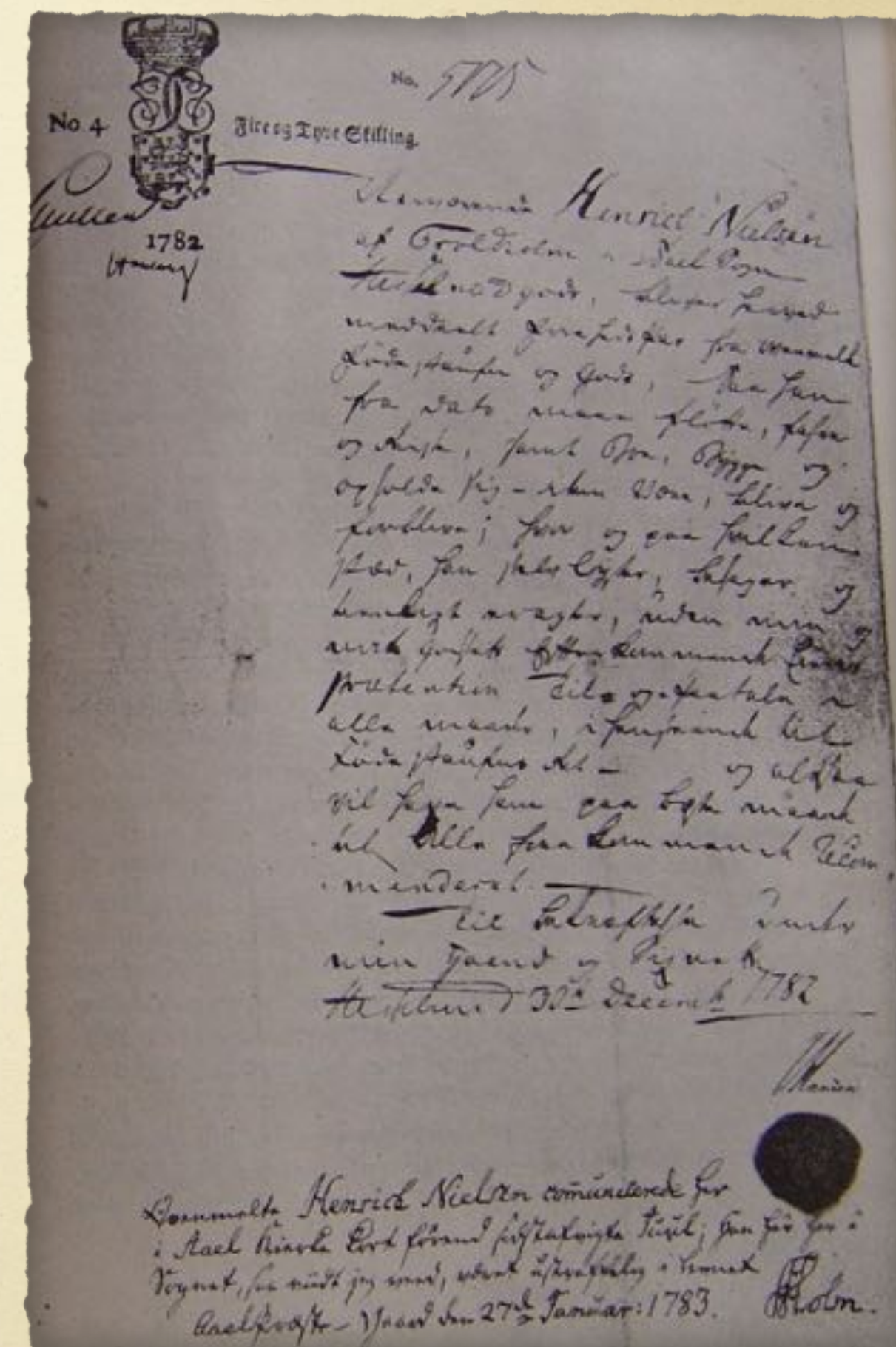
Erich Pontoppidan Danske Atlas, 1769

*“Fra disse Egne udgaaer aarlig en god Deel unge Karle og Piger til
Marsklandene og Holsten for at fortjene noget, hvilket haver den Nytte,
at de lære og føre med sig tilbage et og andet nyttigt Handgreb i
Landvæsenet og Oeconomien, saasom at opgrøfte og inddige deres nedrige
Marker, at bygge med Grundmuur i steden for Bindingsverk og
Leervegge, hvilket her paa syndre og vestre Kanten nu meget bruges, og
hvortil de har indrettet adskillige Tegl-Ovne.”*

Rejsepas/frihedspas

* Rejsepas - for
tidsbegrænsede rejser -
udstedes af sognepræsten

* Frihedspas - udstedes
af godsejeren mod
betaling!

Straffe

Hundehul - Prygl - Træhest

Forsiddelse af fæstegården - ordnes ofte i mindelighed

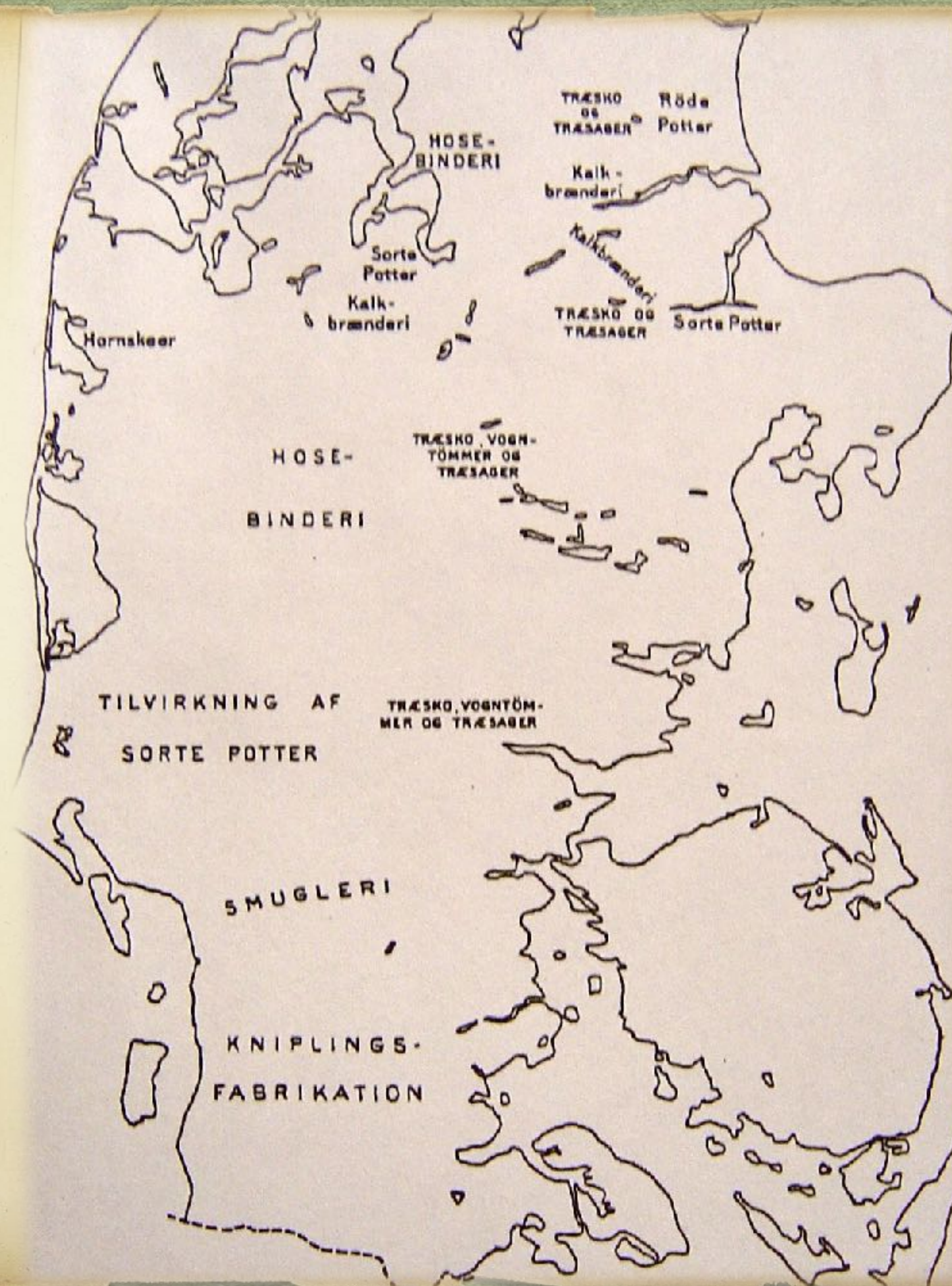
Bierhverv?

- Bønder må kun beskæftige sig med arbejde, der hører tæt sammen med landbruget
- Handel og håndværk er forbeholdt købstæderne

Danske Lov siger:

“ingen Haandværksmand maa boe paa Landsbyen, undtagen Grovsmede, Tømmermænd, Bødkere, teglbrændere, Pottemagere, som gjøre sorte Potter, Hiulmænd, Murmestre, Skindere, Vævere, som væve Vadmæl, Blaar- og Hampelærit, Skrædere, som sye Vadmæl, og de Skomagere, som sye Bønderskoe.”

Nogle vigtige bierhverv i Jylland

Pottemagere

- Omkring Randers og Varde
- Primitiv fremstilling uden drejeskive og uden ovn

Hosebinderi

- Hammerum herred

“Thi det er lettere at sidde i en stue og tjene føden med hænderne end at gå i marken og gården ved deres avling, hvor de må lide hede og kulde. Derfor er bønderne i almindelighed i denne egn kun mådelige avlsmænd og bekymrer dem ikke synderligen mere om deres avling end at de deraf kan have det behøvende korn.”

(Fra Hugo Matthiessen: Den sorte jyde.
Kbh. 1939)

Studeavl og -handel

- specielt Vestjylland

Eksempel:

Povl Pedersen, død 1731 i
Tarm,

efterladende sig bl.a:

2129 rdl. 4 mk.

16 stude,

2 guldringe,

flere udenlandske mønter,

en vendt kjole

Fæstebønders formueforhold

Mette Guldberg:

Skifter efter selvejere viser lidt større overskud end efter fæstere

Formueforhold

Anders Hansen Friis, d. 1720

Boet opgøres til 71 rd. 1 mk. 11 sk.

Gælden er 85 rd. 3 mk. 7 1/2 sk.

*Der gøres udlæg i boet - ned til 2 stk. egeplanker
og 4 stk. gammelt træ!*

Formueforhold

Peder Madsen Skrædder, d. 1793

I fl. FT 1787: "boelsmand, skræder og vanfør"

1769 lånt 100 rd. til en selvejer

på en mellemstor gård

Formueforhold

Christen Nielsen Broeng, d. 1797

Tilgodehavender fra selvejere:

Søren Nielsen 150 rd.

Niels Sørensen..... 165 rd.

Søren Nielsen 99 rd.

Øvrige tilgodehavender 236 rd.

Formueforhold

Regnskab for Niels Hansen, Hemmet

1784

Kvæg 20 rd.
Svin 5 rd. 1 mk.
7 td. rug 22 rd.
10 lpd. 4 pd. smør..14 rd.
Ialt 61 rd. 1 mk.
Købt får for 3 rd. 4 mk.
Købt 10 bøger 9 mk.

1790

Kvæg 22 rd.
Svin 10 rd.
9 lpd. smør 17 rd.
12 td. 3 skp. rug .. 47 rd.
Ialt 96 rd.

Landboreformerne

- Udskiftning af landbrugsjorden
- Reform af fæstevæsenet
- Ophævelse af stavnsbåndet
- Overgang til selveje

... og drivkraften bag dem

- Nye tanker om frihed og lighed
- Effektivisering af landbruget, så det kunne brødføde befolkningen og afsætte til udlandet

Ophør af fæsteforholdet

- Godsslagtninger (fra midten af 1700-tallet)
- Auktioner (anden halvdel af 1700-tallet)
- Stamhuse (særlige problemer ved frasalg)
- Grundloven 1849
- Lov af 30. juni 1919 – tvungen fæsteafløsning

Problemer ved fæsteophør

- Koblet sammen med udskiftningen af landsbyerne
- Hvem skal kræve skatter ind?
- Hvem skal udskrive soldater?
- Skifteforvalter og overformynder?
- Finansiering af gårdkøbene:
Offentlige midler (Kreditkassen, 1786 og Enkekassens pensionsmidler)
Lån fra godsejerne

Kilder til fæsteforhold

Godsarkiver

Jordebøger

Matrikler

Præsteindberetninger

Stedregistre

- Sjælland m.v. Michael Dupont: Sognenøgle til skifteprotokoller fra private godser, institutioner, præstekald m.m. øst for Storebælt. 2021
- Fyn: Anne Riising: Stednavneregister til godsejernes skifteprotokoller til 1850 i Landsarkivet for Fyn. 1983. På AO
- Jylland: Bente S. Vestergaard: Stedregister til Nørrejske Godsarkiver. 2000. På AO

Stedregister til Nørrejske Godsarkiver

ved Bente S. Vestergaard

Voergård, Ørnninghøj herred. Foto: Bente S. Vestergaard.

Udgiverselskabet ved
Landsarkivet for Nørrejylland
2000

FamilySearchs katalog

www.familysearch.org

FamilySearch

Family TreeSøgMinderBliv involveretAktiviteter

RegistreringFuld tekstBillederFamily TreeSlægtshistorieKatalog

1

Velkommen til det nye FamilySearch katalog! Vi har foretaget vigtige teknologiske opgraderinger og tilføjet to års nyt indhold til kataloget. Brug knappen **Feedback** nedenfor eller besøg **Fællesskab** for at fortælle os, hvad du synes.

FamilySearch-katalog

Find bøger, optegnelser, billeder og andre vigtige ressourcer, der tilbydes gennem hjemmesiden FamilySearch, FamilySearch-biblioteket, og vælg FamilySearch-centre rundt om i verden.

LÆR AT BRUGE KATALOGET

SE TIPS OG RESSOURCER

Søg efter

STED EFTERNAVNE TITLER FORFATTER EMNER NØGLEORD

Sted

Linå, Silkeborg, Århus, Danmark

Søg efter

KALDENUMMER FILM/FICHE/BILLEDGRUPPENUMMER (DGS)

Tilgængelighed

Enhver

På nettet

SØG

FamilySearch

Family TreeSøgMinderBliv involveretAktiviteter

SE: DEL AF ÅRHUS, SILKEBORG

Noter

Stedoplysninger

Katalog Søgeresultater (19)

TIPS OG RESSOURCERUDSKRIVUDSKRIVNINGSLISTE FOR KATALOG (0)SØG

Emne, Søgeord

Church records (2)

Civil registration (1)

Genealogy (9)

Guardianship (1)

Probate records (6)

Skifteprotokoller, 1714-1811

Forfatter: Danmark. Allinggård gods (Hids herred), Landsarkivet for Sjælland

+ TILFØJ

Skifteprotokoller, 1720-1765

Forfatter: Danmark. Skanderborgske rytterdistrikt gods (Skanderborg, Århus, Viborg, og Vejle), Landsarkivet for Sjælland

+ TILFØJ

Skifteprotokoller, 1767-1817

Forfatter: Danmark. Silkeborg gods (Skanderborg), Landsarkivet for Sjælland

+ TILFØJ

Skifteprotokoller, 1775-1851

Forfatter: Danmark. Søbygård gods (Framlev herred), Danmark. Søbygård gods (Gjern herred), Landsarkivet for Sjælland

+ TILFØJ

Skifteprotokoller, 1802-1870

Forfatter: Danmark. Herredsret (Gjern herred), Danmark. Herredsret (Hjelslev herred), Landsarkivet for Nørrejylland (Viborg)

+ TILFØJ

Skifteprotokoller, 1849-1883

Forfatter: Danmark. Birketing (Fauerskov birk), Danmark. Birketing (Frisenborg birk), Landsarkivet for Sjælland

+ TILFØJ

Fæster og Skifter

www.faesterogskifter.dk

Fæster og Skifter

www.faesterogskifter.dk

Gå til søgesiden

Hvad er der i databasen? ▸

Landkort

Bliv indtaster!

Lidt af hvert ▸

Søg i:

☐ Fæster

☐ Skifter

☒ Begge

Søg efter:

Fornavn:

Efternavn:

Sted el. sogn: ⓘ

Herred: ⓘ

Amt: ⓘ

Årstal: til

Søg

Nulstil

Lige nu indeholder databasen 430.410 fæster og skifter, heraf skifter med uddrag: 111.815

Gammel søgemetode

Vores projekt med at opdatere Fæster og Skifter er løbet ind i et mindre problem: vores dataansvarlige er midt i et flytteprojekt, og er ved et teknisk uheld forsvundet ned i en flyttekasse. Det har derfor været nødvendigt at gå tilbage til den gamle brugerflade, indtil hun bliver fundet igen ved udpakningen af flyttekasserne. Vi beklager, hvis nogen i den sidste tid har haft svært ved at finde de personer, de har ledt efter.

Søgningen på skifter gav mere end 250 resultater.

Fundne fæster

Navn	Sted	Ejendom	Fæstedata	Tidligere fæster	Fæstemyndighed
Maren Jensdatter			17. okt 1799		Brahesholm gods
Maren Jensdatter	Outrup	Hus	15. sep 1775	Villads Jensen	Damsgaard gods
Maren Jensdatter	Ljerslev	Hus	30. nov 1721		Højris gods
Maren Jensdatter	Solbjerg	Hus	30. okt 1733		Højris gods
Maren Jensdatter		Hus	22. jun 1750	Birthe Fisker	Blicstrup og Lund godser
Maren Jensdatter	Jørsby		17. maj 1773	Josef Mortensen	Ullerup gods
Maren Jensdatter	Skarum, Aisted		12. feb 1720		Ullerup gods
Maren Jensdatter	Ulbølle	Hus	14. aug 1720	Christen Rasmussen	Egeskov gods
Antal 8 records					

Rigsarkivets vejledninger

Rigsarkivet

Danmarks
hukommelse

Søg i samlingerne →

Udforsk kilder
→

Vejledninger i
samlinger
→

Bestil oplysninger
→

Aflever & anmeld
data
→

Home
/ Vejledninger i samlinger
/ Fæsteprotokoller – Kom
godt i gang!

Det skal du vide

De oplysninger finder
du

Her skal du søge

Det må du se

Mere om
fæsteprotokoller

Læs også

Fæsteprotokoller – Kom godt i gang!

Fæsteprotokoller og fæstebreve fra hele landet kan findes i godsernes eller amtsstuernes arkiver. De tidligste fæstebreve og fæsteprotokoller er fra sidst i 1600-tallet. Fæstevæsnets blev ophævet i 1919.

Det skal du vide

1.	2.	3.
Gods	Fæstebonden	Tidspunkt
Hvad hed det gods, som fæstegården tilhørte?	Hvad hed fæstebonden?	Hvornår blev fæsteaftalen indgået?

Find arkivalierne

- På Arkivalieronline > Temaer A-G > Godser
- Via Daisy: arkivskaber = godsets navn
- På Sall Data - salldata.dk
- På FamilySearch.org > Søg > Gennemse alle samlinger > Det europæiske kontinent

Godsarkiver

Kan være meget forskellige
og spænde fra ganske få til
op mod 200 protokoller og
dokumenter

Eksempel: Hesselmed
Gods

40 resultater			Arkivskaber a→å
20 per side ▾			
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Arbejdsbog 1835 – 1885	Format og tilgængelighed Papir	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Dokumenter i dødsboet efter kancelliråd Hansens enke 1809 – 1812	Format og tilgængelighed Papir	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Forskellige sager 1612 – 1894	Format og tilgængelighed Papir, online	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Fæsteprotokol 1725 – 1810	Format og tilgængelighed Papir, online	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Hoved- og afskrivningsbog 1775 – 1809	Format og tilgængelighed Papir	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Hø- og kornbog 1835 – 1886	Format og tilgængelighed Papir	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Indkomne breve 1725 – 1886	Format og tilgængelighed Papir	→
 Arkivskaber Hesselmed Gods	 Arkivserie Jordebog 1750 – 1751	Format og tilgængelighed Papir, online	→

1726

Landgilde for hver gård

[illegible]

Jordebog

Hesselmed 1769

Oplyser om:

1. Amt, herred, sogn
2. Sædeland
3. Hø-avl
4. Ret til græsning
5. Humle/frugthave
6. Hartkorn
7. Landgilde - Korn el. penge
8. Småredsel
9. Hoveri - gårdens drift, høst
el. ægter
10. Hoveripenge
11. Generelle anmærkninger,
såsom beliggenhed og bonitet

[illegible]

*Til Peder Nielsen
af Veddinge
på et hus med jordlod af
hartkorn 2 skp. 1 fdk. 1 album.*

[illegible]

Landgildebog Hesselmed 1770-80

Landgildebetaling
- her møller Tue Christensen

1770-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}		Betal 13 ^{de} Nov. 71 - 4	
Landgilde			
1771-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 26 ^{de} Nov. 1772 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
1772-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 4 ^{de} Dec. 1773 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
1773-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 21 ^{de} Dec. 1774 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1774-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 21 ^{de} Dec. 1774 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1775-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 21 ^{de} Dec. 1774 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1776-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 21 ^{de} Dec. 1774 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1777-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 21 ^{de} Dec. 1774 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1778-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 21 ^{de} Dec. 1774 - 4		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1779-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 24 ^{de} Nov. 79 - 7		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			
1780-1 ^{te} Maj Hænge - 4 ^{de}	} Betalt 24 ^{de} Nov. 79 - 7		
Landgilde - 11 ^{de}			
Hænge 11 ^{de} Dec. 74			

Regnskab
Afskrivnings-jordebog
Nørholm 1763

Mads Thomsen bet. 7
laant 33 rd. 2 mk., deraf til Mikkels
1761 og aarligen rente bet. 1 rd. 4 mk.
ligeledes er Capitalen 33 rd. 2 mk. betalt

[illegible]

Regnskab

Bog over indfæstning og andre uvisse indtægter

Nørholm 1760

Niels Knudsen, Niels Hansen og
Kield Hansen har "accorderet sit
Fripas for": 20 henh. 30 rd.

1760.		Indtægt af indtægt	af indtægt	af indtægt	af indtægt
		af indtægt	af indtægt	af indtægt	af indtægt
Hattup.	Jens Nielsen fæst indtægt	50	-	50	-
Aggerup.	Jens Nielsen fæst indtægt	50	-	50	-
Hattup.	Mad Eftersøn fæst indtægt	66	4	66	4
Lvie	Christen Aagaard af Hodde, som fæst indtægt	20	-	20	-
Sig.	Peder Pigeleund af Hodde, som fæst indtægt	13	2	13	2
Sig.	Jens Petersen af Hodde, som fæst indtægt	13	2	13	2
Oued	Niels Knudsen aanderet	-	-	-	-
Debel.	Niels Hansen aanderet	20	-	20	-
Debel.	Kield Hansen aanderet	30	-	30	-
	Takst =	283	2	283	2

1760.		Indtægt af indtægt	af indtægt	af indtægt	af indtægt
		af indtægt	af indtægt	af indtægt	af indtægt
Snorup.	Peder Pedersen fæst indtægt	12	-	12	-
Krurup.	Nikkel Madren fæst indtægt	20	-	20	-
Bialde- rup	Ole Nielsen fæst indtægt	26	4	26	4
Hjellerup.	Jens Hansen af Hjellerup, som fæst indtægt	30	-	30	-
Boumum	Christen Hansen af Boumum, som fæst indtægt	30	-	30	-
Hattup.	Peder Nielsen fæst indtægt	20	-	20	-
	Takst =	422	-	422	-

Regnskab Landgildebog Nørholm 1758

Jørgen Jepsen - 6 rd. 4 mk.
Sønnen Peder Jørgensen
lovet Nydt fæste for 20 rd. -
bet. 17 rd. 2 mk.

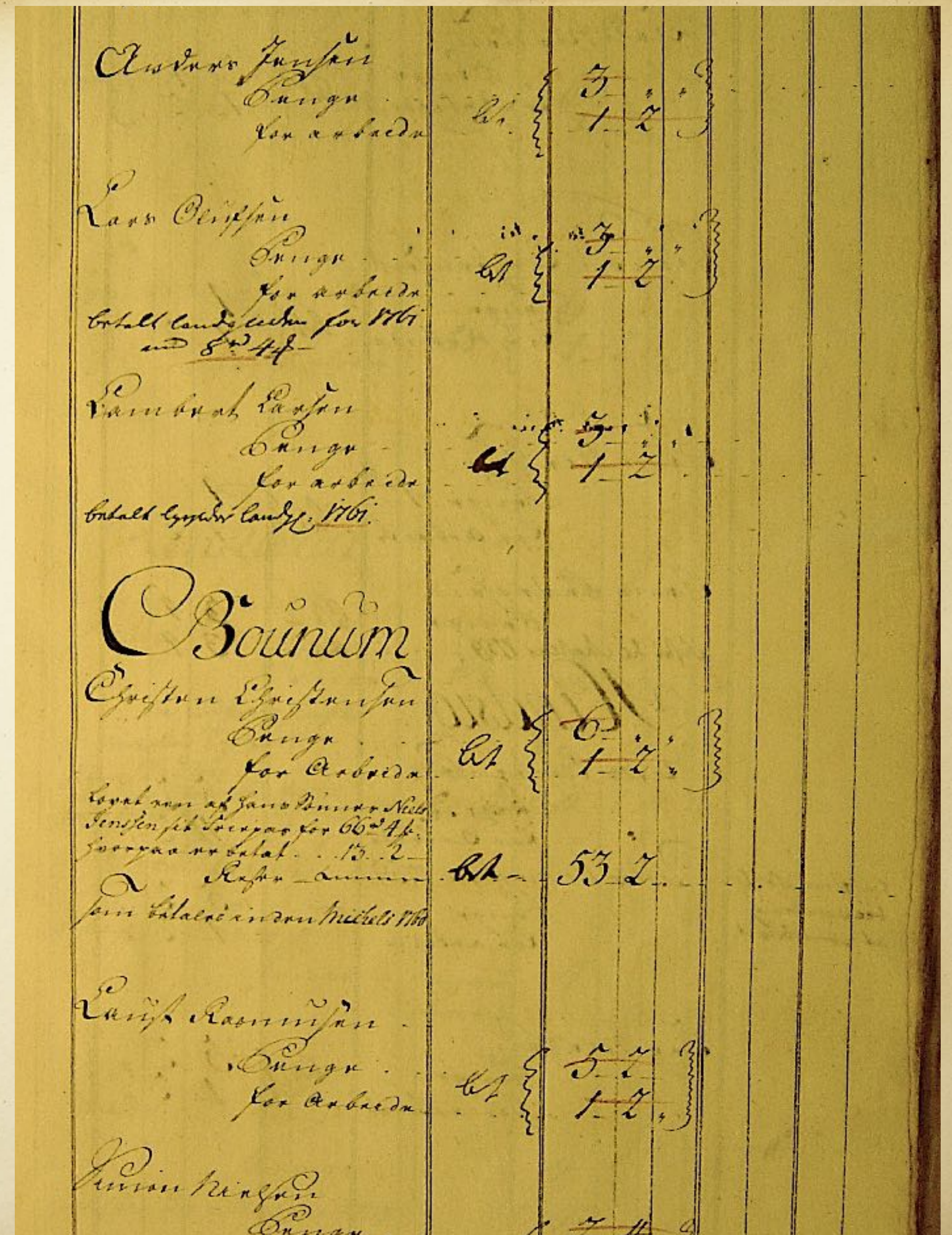
Peder Hansen - bet. 8 rd. 1 mk.

For sit med Gjertrud Jensdatter
begangne Leiermaal bet. 30 rd.

		Gænge			Ryg		
		rd.	mk.		rd.	mk.	
Jørgen Jepsen	6 rd. 4 mk.	6	4	-	-	-	-
Sønnen Peder Jørgensen	17 rd. 2 mk.	17	2	-	-	-	-
lovet Nydt fæste for 20 rd.	-	-	-	-	-	-	-
bet. 17 rd. 2 mk.	-	-	-	-	-	-	-
Peder Hansen	8 rd. 1 mk.	8	1	-	-	-	-
For sit med Gjertrud Jensdatter	30 rd.	30	-	-	-	-	-
Totalt		61	5	-	61	5	-

Regnskab
Landgildebog
Nørholm 1760

Christen Christensen	
Penge -	bet. 6 rd. ←
For Arbeide	1 rd. 2 m.
lov et een af hans Sønner Niels Jenssen	
sit Friepas for 66 rd. 4 mk.	
hvorpaa er betalt	13 - 2 -
Rester summen	bet. 53 - 2
som betales inden Michels 1760	

Hennegård Regnskabsbog

Detaljeret regnskab for ydelser fra urmager og skomager Claus Guldagger: reparation og rengøring af ure, forsåling af støvler m.v.

Leand's guldagge og ginnu þolgaun þann til gork kommand.	
1/2 mad þonne þyr. 1/2 þurke 30 lot þonelladn 28/10 r - 1 = 28/10	
Niels Rottolm ufer Augambat og skunni gior	3 - 8
Lodet ind brændtøjst i møllene	12
i nu gied ufer þak nu þyr þou þior	1 -
Kiednu war i 1/2 H. þauilut og þauilut	1 - 8
1 þyr þou þior i þak þauilut nu þyr glab ufer þouilut	1 - 1
1 þyr glab 1/2 þann þann gior 1/2 8/10 r	2 - 8
1 þyr ginnu ufer gior 6/10 Luf þou ufer gior 1/2	1 - 4
1 þann til þou 1/2 þouilut þou þou þonne 1/2 5/10	2 -
Niels Rottolm þonne þyr ufer 2/10 þouilut i møllene Augambat	1 - 10
Þouilut i þouilut þann gior	1 - 8
Þouilut þann þann i þou d. 25 þann r þouilut og gior 6/10 5/10 3	
Þouilut i þou þou þouilut þouilut þouilut og obligatin	3 - 3
Þouilut þou	4 - 18

allaa saas Jan Jours Løst - 2te 4te 3te

1799 - d. 7 Jan. for Claus Nielsen guldagss og ginst
 Rigshandelskammeret:
 1ste Jomfru Rimmer Nye Læs og Dues - " 1 -
 1ste Caffee nye Læs giordt, og Læs og fagst - " 2 -
 1ste Rødt Læs Læs giordt - " 2 -
 1ste Rødt Læs nye Læs giordt og Nye Dues - " 2 -
 1ste Læs giordt med ginst og ginst - " 1 -

Hoveriprotokol Lønborggård 1843

Fæsternes navne -
ægter og gangdage -
naar forrettet

1843.		
Søsten og Gangdage		Naar forrettet.
a. Gæstgæverne.		
1. Miss Hansen Sankang	1. Gang Høst 1. Gang Høst 1. Gang Høst	Forrettet i Begynd. af September 1843
2. Peter Andersen d.	1. Gang Høst 1. Gang Høst 1. Gang Høst	Ejendelst
3. Mikkel Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
4. Miss Hansen Sankang	Ejendelst	Ejendelst
5. Peter Sørensen Sankang	Ejendelst	Ejendelst
6. Sørensen Sankang	Ejendelst	Ejendelst
7. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
8. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
9. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
10. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
11. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
12. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
13. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
14. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
15. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
16. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
17. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst
18. Peter Sørensen	Ejendelst	Ejendelst

[illegible]

Overformynderi-protokol Hesselmed 1764

Sag vedr. Niels Sørensens 5 børns arv efter deres
mormor 1779

1. Forlovs penge	5 Rd.
2. For at forekomme en Process hvorved Medarvingerne intenderede at udelukke disse Børn fra arv fordi den forlængst afdøde Faders Afkald for sin Kones Fæderne- og møderne-arv imod oppebaaren 169 rdl. 11 mk. fandtes i Stervboen, udgivet	30 rd.
3. For min Reise, correspondance og forbrugt Stemplet Papiir	8 rd. 3 mk.
Er	43 3
Igen beholden Arv	198 3 2

1779 den 6te Octobr. indsendt Skrift i Hirschholte, Færøer
Sage, efter Barbara Windfeldt søster af Niels
Mortensen født i Hirschholte af Niels Sørensen
i Born: Proeng udi den efter bemandt den 17de Nov.
møde

2428. 24

Indtægt afgeen:

1. Forlovs penge 5 Rd.

2. For at forekomme en Process, hvorved Medarvingerne
intenderede at udelukke disse Børn
fra arv fordi den forlængst afdøde Faders
Afkald for sin Kones Fæderne- og møderne-arv
imod oppebaaren 169 rdl. 11 mk. fandtes i
Stervboen, udgivet 30 Rd.

3. For min Reise, correspondance og forbrugt
Stemplet Papiir 8 Rd. 3 Mk.

43 3

Igen beholden arv 198 3 2

Draf tilkomme:

Niels Nielsen 56 Rd. 4 Mk. 5 1/2

Clara Guldager Nielsen 56 Rd. 4 Mk. 5 1/2

Maren Nielsdatter 28 2 2 1/2

Edel Nielsdatter 28 2 2 1/2

og Maren Nielsdatter 28 2 2 1/2

1779 den 17de Nov. 1779

Indtægt afgeen 1779

1779 den 17de Nov. 1779

Indtægt afgeen 1779

1779 den 17de Nov. 1779

Indtægt afgeen 1779

Reserve-ruller Nørholm 1749

Inddeelte Lagsmands		Reserve Mandredaberner					
Plat		Plat og Voldsted					
Nørholms Volds							
7 ^{de} Lag		Niels Christensen i Aggermøge					
Vestvæg og Syn, Skib				15	-	-	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	37	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	-	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	20	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				17	-	-	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	28	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	23	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	21	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	19	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	-	31
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	-	31
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	27	
Ejendomme - 1 ^{ste} Huse				-	-	-	

Andre kilder

- Matrikler - 1664 og 1688 - på Arkivalieronline
- Jordebøger - amtstuer og godser
- Præsteindberetninger - bispearkiver

Det var ordene...

God jagt i
arkiverne

- og tak for jeres
opmærksomhed!

